



STRATEŠKI PLAN 2025.-2027.

Udruga za rehabilitaciju i edukaciju
VISOKI JABLANI

Rijeka, prosinac 2024.

Sadržaj:

UVOD.....	3
VIZIJA	3
MISIJA	3
VRIJEDNOSTI I NAČELA DJELOVANJA.....	3
Prioriteti u radu u skladu s načelima djelovanja	4
OPIS ORGANIZACIJE.....	5
ISTAKNUTI REZULTATI	5
REZULTATI POSTIGNUTI U ZADNJE TRI GODINE 2022.-2024. godina:	11
ANALIZE	16
SWOT analiza.....	16
PEST ANALIZA	17
PRIORITETNI PRAVCI DJELOVANJA U RAZDOBLJU 2025.-2027.	19
1. Osnajivanje i socijalno uključivanje osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina i zagovaranje za jednake mogućnosti i ljudska prava.	19
2. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja kroz različite oblike učenja (formalne, neformalne i informalne) te omogućavanje pristupa obrazovanju i cjeloživotnom učenju svih dionika.....	19
3. Briga za održivi razvoj lokalnih zajednica i djelovanje kroz društveno poduzetništvo.....	19
METODOLOGIJA I NAČIN RADA	20
1.Umrežavanje i ostvarivanje suradnje sa srodnim organizacijama i institucijama.....	20
2. Praćenje zakonske regulative i aktivno sudjelovanje u kreiranju relevantnih politika	20
3. Razvoj programa i projekata i realizacija programa/projekata	20
4. Jačanje institucionalnih kapaciteta udruge	21
5. Osiguravanje financijske samoodrživosti Udruge	21
6. Promocija rada udruge	21
PRAĆENJE PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA	22
FINANCIJSKA STRATEGIJA	22

UVOD

Strateški plan Udruge za rehabilitaciju i edukaciju VISOKI JABLANI, za period od siječnja 2025. do prosinca 2027. godine, izrađen je u razdoblju od rujna do prosinca 2024. godine. U procesu planiranja sudjelovali su članovi/ice Predsjedništva, zaposlenice - voditeljice projekata, te aktivni članovi/ice Skupštine Udruge.

Cilj izrade Strateškog plana je definiranje jasnih smjernica razvoja Udruge u trogodišnjem razdoblju, pristupa vlastitom programskom i organizacijskom razvoju te pozicioniranju u interesnom području. Kao dodatak Strateškom planu, djelatnici/e Udruge izradit će godišnje operativne planove koji će uključivati konkretne aktivnosti, rokove i podjele zadataka u svrhu ispunjenja strateških ciljeva.

VIZIJA

Socijalno osjetljivo, inkluzivno, osviješteno i tolerantno društvo jednakih mogućnosti za sve.

MISIJA

Misija udruge je unapređenje kvalitete života te stvaranje uvjeta za osnaživanje, rast i razvoj, prvenstveno socijalno osjetljivih društvenih skupina, ali i šire zajednice kroz zajedničko djelovanje s drugim organizacijama civilnog društva, javnim i gospodarskim sektorom.

VRIJEDNOSTI I NAČELA DJELOVANJA

Udruga je samostalna, dobrovoljna, nestranačka i neprofitna organizacija, usmjerena ka stvaranju socijalno osjetljivog, osviještenog i tolerantnog društva te jednakih mogućnosti za sve ljude.

Temeljna načela rada Udruge jesu:

- Dobrovoljnost;
- Demokratski ustroj i način odlučivanja;
- Ravnopravnost svih članova/ica;
- Nepovredivost zajedničkog dogovora;
- Nepovredivost identiteta i interesa svakog/e člana/ice.

U Udruzi nije dopuštena diskriminacija osoba po rasi, boji kože, spolu, spolnom opredjeljenju, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, socijalnom, ekonomskom ili drugom statusu, te prema bilo kakvim drugim osobnim karakteristikama.

Radi ostvarivanja svojih ciljeva, Udruga surađuje s predstavnicima/ama civilnog društva, domaćim i stranim, nevladinim, vladinim, javnim i privatnim organizacijama, zakladama i institucijama.

Udruga razvija kontinuirano svoje kapacitete, znanje i vještine, sudjeluje u procesima promišljanja i razvoja javnih politika, slijedi demokratske principe u svom radu, poštuje zakone i prati primjere dobre prakse u zemlji i svijetu.

Prioriteti u radu u skladu s načelima djelovanja

1. **Oснаživanje i socijalno uključivanje** osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina kao što su: osobe koje su doživjele bilo koji oblik fizičke i/ili psihološke traume, osobe s invaliditetom, osobe stradale od mina, osobe oboljele od teških i rijetkih bolesti, žrtve vršnjačkog, fizičkog, seksualnog, ekonomskog i drugih vrsta nasilja, ovisnici/ce, posebno djeca i mladi te osobe starije životne dobi, kao i obitelji i zajednice u kojima obitavaju i dr.
2. **Promicanje temeljnih društvenih vrijednosti:** slobode, jednakosti, ravnopravnosti, tolerancije i suživota, mirotvorstva, socijalne pravde, poštivanja temeljnih ljudskih prava, očuvanja kulturne baštine, prirode i okoliša te vladavine prava.
3. **Javno zagovaranje** za osnaživanje i zaštitu temeljnih ljudskih prava te prava na edukaciju o načinima održanja stečenih prava i unapređenja provedbe zanemarenih i manje isticanih ljudskih prava u društvu.
4. **Promicanje i poticanje razvoja civilnog društva** kroz: **suradnje** s javnim i privatnim sektorom; **sudjelovanje u procesima donošenja odluka i kreiranje javnih politika; provedbu projekata** kojima se jača civilno društvo.
5. **Razvoj domaće i međunarodne suradnje s ciljem razmjene iskustava**, realizacije zajedničkih projekata u skladu s vrijednostima EU te upoznavanja domaće i međunarodne javnosti s ciljevima, mogućnostima i rezultatima rada Udruge te interesima u društvu koje ona zastupa.

OPIS ORGANIZACIJE

Udruga za rehabilitaciju i edukaciju VISOKI JABLANI je neprofitna pravna osoba i djeluje na području Republike Hrvatske. Udruga ima Statut kojim regulira svoj rad. Statut Udruge izmijenjen je i usklađen s novim Zakonom o udrugama ("Narodne novine" broj 74/14), te usvojen na Izvanrednoj skupštini Udruge 16. rujna 2015. Financijsko poslovanje Udruge usklađeno je sa Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te prati načela dobrog financijskog upravljanja i kontrola, javnosti i transparentnosti.

Udruga je osnovana 10. svibnja 2011. godine na inicijativu grupe entuzijasta i filantropa, stručnjaka različitih profila, te u godini izrade ove Strategije bilježi 14 godina uspješnog rada i razvoja.

Udruga trenutno broji 28 članova i članica; novinara, sociologa, pravnika, roditelja djece s teškoćama, osoba s invaliditetom i dr., koji su udružili snage kako bi dali svoj doprinos društvenom razvoju, zaštitili ljudskih prava i stvaranju uvjeta za osnaživanje, rast i razvoj prvenstveno socijalno osjetljivih društvenih skupina, ali i šire zajednice.

ISTAKNUTI REZULTATI

- 2011.-2013. **Program profesionalne rehabilitacije i osposobljavanja civilnih žrtava mina**, s ciljem omogućavanja stradalnicima stjecanje strukovnih i/ili sličnih vještina koje će im pomoći da svojim radom zarade za vlastiti život i život svojih obitelji, i da se potpuno integriraju u društvene tijekove kao aktivni članovi društva, te je pokrenula on-line platformu za žrtve mina **Landmine Victims Speak Up** čiji razvoj je započet bez financijskih sredstava, zahvaljujući vrijednim volonterima Udruge. Program osposobljavanja je proveden u suradnji s *Udrugom žrtava mina Karlovačke županije*, a financiran je kroz Zinsmeister sponzorstvo MINE-EX - Humanitarne organizacije prijatelja Rotary kluba iz Njemačke.
- 2012. Jednokratna građanska inicijativa za razvoj lokalne zajednice pod nazivom **Mali korak za čovjeka, veliki za čovječuljka!**, - mobilizacija mještana Rovinskog Sela u radnu akciju uređenja seoskog dječjeg igrališta s ciljem poboljšanja kvalitete života i odrastanja za najmlađe članove lokalne zajednice i njihovih obitelji, te druženje i poticanje rasprave o ključnim nedostacima i problemima u zajednici, potrebnim investicijama, mogućim rješenjima i unapređenju razvoja lokalne zajednice. U akciju su uključena djeca i mladi lokalne zajednice i dječjeg vrtića „Neven“; roditelji i ostali članovi obitelji najmlađih stanovnika Rovinskog Sela; pripadnici DVD-a Rovinjsko selo te zaposlenici Komunalne službe Grada Rovinja. Akcija je financirana kroz natječaj Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Pule „Mali projekti za bolje sutra“.
- 2013. – Započela intenzivnija komunikacija s većim brojem krajnjih korisnika (njih oko 3000) kada je Udruga stupila u kontakt s *Udrugom roditelja djece s poteškoćama u razvoju „Vukovarski leptirići“* i pridružila se *Facebook grupi roditelja djece s poteškoćama u razvoju „Pomozimo djeci sa invaliditetom“*. Od tada kreće kontinuirana edukacija i širenje znanja o problemima vezanim za kršenje ljudskih prava djece i mladih s invaliditetom u RH, kao i njihovih obitelji, što je Udrugu dodatno učvrstilo u ciljevima i odlučnosti da se bori za ravnopravnije i inkluzivnije društvo. Suradnja s Facebook grupom „Pomozimo djeci s invaliditetom“ rezultirala je **sudjelovanjem Udruge u organizaciji mirnog prosvjeda roditelja djece s poteškoćama u razvoju u Zagrebu i Puli 28.1.2014.**
- 2014.-2015. U suradnji s Mrežom udruga osoba s invaliditetom Dalmacije proveden je zajednički projekt **„Drugo lice invalidnosti“**, a sufinanciran je sredstvima EU iz Europskog socijalnog fonda,

putem programa IPA IV: Razvoj ljudskih potencijala, kroz Potporu programima zagovaranja i motivacije za društveno isključene skupine koju koordinira Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva i Ured Vlade RH za udruge.

Ovaj projekt težio je unaprijediti kapacitete osoba s invaliditetom i njihovih udruga za promociju talenata, kompetencija i sposobnosti kako bi bili konkurentniji na slobodnom tržištu rada. Misija projekta je bila pokušati promijeniti javnu percepciju osoba s invaliditetom kao isključivo socijalnih i medicinskih slučajeva omogućavanjem svim osobama s invaliditetom da se predstavljaju široj javnosti, a posebice poslodavcima, kao aktivni i odgovorni građani koji svojim sposobnostima, radom i društvenim angažmanom doprinose kreiranju tolerantnog i demokratskog društva, uključivog za sve građane i građanke. Razvijeni su alati za direktnu komunikaciju i povezivanje osoba s invaliditetom s potencijalnim poslodavcima kroz Korisnički forum i Burzu rada za osobe s invaliditetom, ali projekt predstavlja i platformu za širu javnu raspravu o svim pitanjima relevantnima za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. U suradnji s velikim brojem lokalnih udruga osoba s invaliditetom te lokalnim i regionalnim vlastima 6 hrvatskih gradova i 2 županije, provedena je široka zagovaračka kampanja za zapošljavanje osoba s invaliditetom i podizanje javne svijesti o znanjima, vještinama i sposobnostima osoba s invaliditetom te društvenim koristima njihova zapošljavanja. Kampanja se provodila od rujna do prosinca 2014. u Osijeku, Varaždinu, Zagrebu, Dubrovniku, Puli i Splitu.

Kroz projekt je ostvarena suradnja s: Hrvatskom udrugom poslodavaca, Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Udrugom „Poseban prijatelj“ Dubrovnik, Društvom distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Varaždin, Sportskom udrugom slijepih „Svijetlost“ Osijek, Udrugom za samozastupanje Osijek, Udrugom Aikido klub Ivan Štark Osijek, Sportskim klubom OSI „Dlan“ Socijalnim poduzećem Hedona d.o.o., Udrugom Ludbreško Sunce, Udrugom Sunce Novi Marof; Hrvatskom udrugom za promicanje i razvoj tiflotehnike – HUPRT, Zagreb, Udrugom Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura gluhih – Dlan, „IMRC“ – Integrirani kolektiv za istraživanje pokreta, Kazalištem slijepih i slabovidnih Novi život; Društvom multiple skleroze Dubrovačko-neretvanske županije, Rina Mašera, Udruga za osobe s intelektualnim poteškoćama, Centrom za rehabilitaciju Josipovac, Društvom distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko neretvanske županije; Udrugom slijepih Istarske županije Pula, Udrugom Corona, Školom za odgoj i obrazovanje Pula, Zaštitnom radionicom Tekop Nova, Društvom distrofičara Istra; Udrugom osoba s cerebralnom paralizom Srce, Klubom sjedeće odbojke „Oki“ Split, Bočarskim klubom „Sveti Duje“ i Udrugom osoba s invaliditetom Sunce Makarska.

Ovim projektom značajno je proširena mreža suradnika i potencijalnih partnera, čime je Udruga VISOKI JABLANI ojačala kapacitete za razvoj i provedbu novih projekata i programa. Medijski je projekt bio jako dobro popraćen čime je udruga dobila vidljivost i prepoznatljivost na civilnoj sceni. Pokretanjem širokih javnih rasprava o zapošljavanju OSI i novom Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju OSI tijekom kampanje, **Udruga VISOKI JABLANI jedna je od zaslužnih aktera što je u Pravilnik o utvrđivanju kvote za zapošljavanje OSI unesena odredba o mogućnosti zamjenske kvote; mogućnosti poslodavaca da kvote koje im novi Zakon nameće zadovolje podugovaranjem usluga OSI koje se samozapošljavaju.**

- 2015. Ponovno u partnerstvu s Mrežom udruga osoba s invaliditetom Dalmacije, te također Hrvatskim zavodom za zapošljavanje, Područnim uredom Split, Kemijsko-tehnološkim fakultetom iz Splita, Hotelom Park iz Splita, Umjetničkom akademijom u Splitu, Centrom za kulturu i cjeloživotno obrazovanje Zlatna Vrata, i Centrom za rehabilitaciju Josipovac iz Dubrovnika, potpisan je Ugovor o donaciji za provedbu projekta **Odgovorno poslovanje čisti svijet**, kojim je udruga zakoračila u novo područje djelovanja, održivi razvoj. Projekt je razvijen tijekom 2014. godine s ciljem unaprjeđenja zapošljavanja osoba s invaliditetom kroz obuke u reciklaži otpadnih sapuna iz hotela u svim fazama proizvodnje od prikupljanja „otpada“ do finalnog proizvoda. Projekt ponovno sufinancira Europska

unija iz Europskog socijalnog fonda, putem programa IPA IV: Razvoj ljudskih potencijala, kroz program „Poboljšanje pristupa tržištu rada osobama s invaliditetom” koji koordinira Hrvatski zavod za zapošljavanje i Ured Vlade RH za udruge. Projekt predstavlja inovativni model socijalnog poduzetništva i javno-privatnog partnerstva za zaštitu okoliša, jedinstven u cijeloj EU. Uspostavljen je pogon za reciklažu sapuna iz hotela. Njegov opći cilj je unaprijediti održivi razvoj Hrvatske, dok su dva specifična cilja: ukloniti tone kemijskog otpada s odlagališta kao dio odgovora na globalni izazov očuvanja okoliša te otvoriti nova radna mjesta za teško zapošljive skupine građana. Partneri su tijekom 2015. proveli istraživanje o ekološki prihvatljivoj metodi reciklaže; izradili novi kurikulum za reciklažu sapuna i započeli edukaciju 46 osoba s invaliditetom (OSI) za reciklažu, pakiranje, plasiranje sapuna na tržište te samostalno vođenje socijalnog poduzeća. Tijekom 2015. godine su opremljena 2 radna centra (u Solinu i Mlinima, U Dubrovniku). U 2016. je zaposleno 8 OSI koji su prikupljali i reciklirali sapune iz 5 suradničkih hotela. Ideja je proizašla iz potrebe hotelijera da prate trendove uvođenja zelenog poslovanja kako bi postali konkurentniji; potrebe za reduciranjem stope nezaposlenosti, posebno niže obrazovanih i teško zapošljivih društvenih skupina te potrebe za razvojem novih, tzv. zelenih, zanimanja koja su u Hrvatskoj deficitarna.

- 2015.-2017. U partnerstvu s *Centrom za edukaciju, istraživanje i primjenu novih znanja UP2DATE* iz Zagreba te Udrugom roditelja djece s posebnim potrebama „Poseban prijatelj” iz Dubrovnika, tijekom 2015. je razvijen i projekt **„Baš smo cool tako jednaki, a tako različiti”**. Pilot projekt je proveden tijekom 2015/2016. godine uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Projekt je polučio veliki uspjeh i veliki interes škola diljem Hrvatske te ga od 2015. godine provodimo kontinuirano u suradnji s osnovnim školama. Cilj projekta je širenje kulture tolerancije i razumijevanje „drugog i drugačijeg” među osnovnoškolcima, a osnovna ideja je prevenirati i suzbijati diskriminaciju i vršnjačko nasilje među djecom i mladima kroz senzibiliziranje djece za potrebe, ali prvenstveno za sposobnosti i kapacitete njihovih vršnjaka s poteškoćama u razvoju. Temeljna aktivnost projekta je provedba interaktivnih edukativnih radionica s učenicima od 1. do 8. razreda. Kroz projekt je također formirana Facebook Grupa potpore djeci, roditeljima i školama u borbi s vršnjačkim nasiljem, :dislike: za nasilje. U školskoj godini 2015/2016. projekt su sufinancirali Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva iz Pule te Grad Dubrovnik. U školskoj godini 2016/2017. provodio se zahvaljujući financijskoj potpori Zaklade „Hrvatska za djecu” i UNIQA osiguranja, a narednih godina je financiran kroz donacije Grada Dubrovnika i MZOŠ. Projektom je do sada obuhvaćeno preko 1800 učenika i učenica te 200 prosvjetnih djelatnika i djelatnica u 12 osnovnih škola: OŠ Vladimira Nazora iz Rovinja, OŠ Jurja Dobrile iz Rovinja, OŠ Ivana Gundulića iz Dubrovnika, OŠ Marina Držića iz Dubrovnika, OŠ Montovjerna iz Dubrovnika, OŠ Braće Glumac s Lastova, OŠ Veruda iz Pule, OŠ Petra Studenca iz Kanfanara, OŠ Svetvinčenat, OŠ Milana Begovića iz Vrljike, OŠ Vladimira Nazora iz Škabrnje i OŠ Kistanje.

S projektom smo postigli željeni kontinuitet i narednih godina te smo do 2025. godine uključili u projekt 20 škola s područja Republike Hrvatske. 2025. godina je jubilarna deseta godina provedbe. Projektom je do sada obuhvaćeno preko 4.000 učenika i učenica te oko 400 prosvjetnih djelatnika i djelatnica.

Za 4 godine, od lipnja 2022. do svibnja 2026. godine, sredstva su osigurana kroz natječaje Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih i Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za provedbu u deset osnovnih škola na području Istarske, Primorsko-goranske, Vukovarsko-srijemske i Dubrovačko-neretvanske županije: OŠ Monte Zaro Pula, OŠ J. Dobrile Rovinj, OŠ V. Nazora Rovinj, TOŠ-SEI “Bernardo Benussi” Rovinj-Rovigno, OŠ Cavtat, OŠ Montovjerna Dubrovnik, OŠ Lovas, OŠ Kantrida Rijeka, OŠ Zamet Rijeka i OŠ Malinska-Dubašnica. Projekt podupiru Grad Rovinj, Općina Lovas, Grad Dubrovnik i Općina Malinska-Dubašnica.

U njegovoj provedbi aktivni su svi sudionici odgojno-obrazovne prakse: učenici, ravnatelji, nastavnici i roditelji. Djeci pristupamo na njima zanimljiv način, kroz pustolovnu dječju literaturu. Naime, Udruga VISOKI JABLANI je krajem 2015. pokrenula **Biblioteku VISOKI JABLANI**, specijaliziranu za ljudska prava i jednake mogućnosti te kao svoj prvijenac prevela zanimljivo štivo američkog autora Johnnia Tuitela, motivacijskog govornika sa cerebralnom paralizom (CP) koji je napisao seriju dječjih detektivskih romana, u šest nastavaka, "Avanture na jezeru Gun" (The Gun Lake adventure), u kojem je glavni junak dječak s CP-om, a koji predstavlja čitavu lepezu vršnjačkih odnosa. Knjiga se koristi kao pomoćno nastavno sredstvo za neformalnu edukaciju. **Ovo je prva knjiga u Hrvatskoj koja je, zahvaljujući našim partnerima iz Centra UP2DATE, istovremeno objavljena u standardnom crnom tisku, na Brailleovom pismu i u digitalnom formatu prilagođenom slijepim i slabovidnim osobama te svima onima koji iz različitih razloga ne mogu čitati standardnu tiskanu knjigu.**

- 2017.-2018. Udruga je uspješno provela projekt **"RePlast 3D"**, u partnerstvu s Centrom UP2DATE iz Zagreba, kroz koji je gradila kapacitete partnerskih udruga za pokretanje društvenog poduzeća za sekundarno zbrinjavanje plastičnog otpada. Osposobljavanje za poslovno upravljanje, reciklažu plastike i proizvodnju filameta (punjenja) za 3D printere prošlo je 15 članova i korisnika partnerskih udruga (nezaposlenih osoba s invaliditetom, žena i mladih). Istovremeno, projektom je podignuta javna svijest o društvenom poduzetništvu kao generatoru održivog gospodarskog i društvenog razvoja te dat doprinos razvoju društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj. Projekt je financirala Europska unija, iz Europskog socijalnog fonda, putem Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020., u okviru instrumenta „Poticanje društvenog poduzetništva“. Jačanjem ljudskih kapaciteta partnerskih OCD-a za poduzetništvo te ispitivanjem poslovnog okruženja i potrebnih tehničkih kapaciteta za reciklažu plastike i proizvodnju 3D filameta, stvorili smo osnovne preduvjete za razvoj društvenog poduzetništva u području cirkularne ekonomije. Ponovno se željelo doprinijeti rješavanju dva najveća društvena izazova: velike i dugotrajne nezaposlenosti teže zapošljivih društvenih skupina te očuvanja okoliša. Suradnja na kreiranju i provedbi edukacija te savjetovanju tijekom projekta uspostavljena je: s timom stručnjaka s *Ekonomskog fakulteta u Splitu*, u području poslovne ekonomije i upravljanja otpadom, timom stručnjaka s *Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu*, u području prerade i oporabe plastike. Radi razmjene iskustava, dobrih praksi i tehničke podrške za uspostavljanje testnog pogona i istraživanje mogućnosti reciklaže plastike, suradnja je uspostavljena s nizozemskom tvrtkom *Reflow Filament*, koja ima pogone za reciklažu plastike i proizvodnju 3D filameta u Indiji, Tanzaniji i u Nizozemskoj. Ideja je proizašla iz potrebe sekundarnog zbrinjavanja plastičnog otpada akumuliranog na priobalju Jadrana, koje prijeti velikim onečišćenjem mora; potrebe za reduciranjem stope nezaposlenosti niže obrazovanih skupina, posebice u manje razvijenim područjima; te ponovno potrebe za razvojem novih, tzv. zelenih zanimanja koja su u Hrvatskoj deficitarna.

S projektom RePlast 3D, Udruga VISOKI JABLANI ušla je u polufinale Europskog natjecanja za društvenu inovaciju 2019. Bili smo jedan od 30 polufinalista odabranih među 543 prijave iz 28 zemalja članica EU i zemalja sudionica programa Obzor 2020 (Horizon 2020). Natjecanje je bilo otvoreno za društvene inovatore, poduzetnike, studente, dizajnere, tvrtke i sve ostale koji su željeli pomoći u rješavanju izazova plastičnog otpada. Polufinalisti su dobili tehničku pomoć u razvoju svojih projekata i imali priliku sudjelovati na Europskoj akademiji za natjecanje u socijalnim inovacijama. Europska akademija je intenzivni trodnevni događaj na kojem je 30 polufinalista prošlo obuku iskusnih socijalnih inovatora. Imali smo priliku razviti svoje projekte u održive poslovne pothvate i umrežiti se s drugim poduzetnim inovatorima. Akademija za društvene inovacije je održana od 16. do 18. srpnja 2019. u Torinu. Projekt RePlast 3D, kao i rad udruge, dobili su svoju vidljivost na razini EU, a promocija se odvijala i putem naših promotivnih kanala, ali i što nam je značajnije, putem brojnih promotivnih kanala Europske komisije kao organizatora natjecanja. Kroz Europsko natjecanje za društvenu inovaciju 2019. ostvarili smo vrijedne nove kontakte s 29 polufinalista, različitih srodnih

organizacija i pojedinaca iz zemalja članica EU i zemalja sudionica programa Obzor 2020 (Horizon 2020), društvenih inovatora i poduzetnika i ostvarili međunarodno umrežavanje, kako slijedi: Apaga (Armenia), DYCLE - Diaper Cycle (Germany), Edible plates and cutlery (Bulgaria), Ekomodo (Spain), Empower (Norway), Evegreen biodegradable material solution (Slovenia), Fountains of Bulgaria (Bulgaria), FunPlastic Toys (Greece), Green Sail (Croatia), Kidibot Plastic Battles (Romania), Koepala Aterimo (Finland), LAM'ON (Bulgaria), Litter Traps & Recycled Park (Netherlands), Luft parcel (United Kingdom), MIWA solution for plastics reduction (Czech Republic), pana (Spain), Le Pavé par Sasminimum (France), Paving Sustainable Communities of the Future (Macedonia), Plast'if (France), The Plastomobile: Mobile plastic recycling workshop (Lithuania), Plas'tri (France), pluumo (United Kingdom), ReCarbonate (Belgium), ReciclaGaMe (Italy), ReFeel Good (Portugal), RIS (Slovenia), SAFE public events products and circular business model (SAFE) (Slovenia), SpraySafe (Portugal) i VEnvirotech (Spain).

- 2017.-2019. U ovom periodu je Udruga koristila Institucionalnu potporu Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, u vrijednosti 73.196 kuna na godišnjoj razini. Institucionalna potpora nam je tijekom 2018. i 2019. godine omogućila stabilizaciju radnih mjesta, razvoj gospodarske djelatnosti, razvoj 4 nova velika projekta za društveni razvoj u ukupnoj vrijednosti preko 7.500.000,00 kuna, njihovu prijavu na 3 različita EU natječaja za sufinanciranje iz Europskog socijalnog fonda te dijelom operativno funkcioniranje Udruge. Međutim, zbog predugog vremena čekanja nadležnih tijela državne uprave da donesu odluke o financiranju projekata putem natječaja za dodjelu sredstava iz EU fondova, predominantno ESF-a (više od godinu i pol), u 2019. godini nam je Institucionalna potpora omogućila samo operativno funkcioniranje do kraja godine. Osim nevjerojatnog kašnjenja s raspisivanjem EU natječaja i evaluacijama pristiglih prijava, velika prepreka za pripremu kvalitetnih projektnih prijava je bio i sistem provedbe trajnih poziva na dostavu projektnih prijedloga koji se sveo na "najbrži prst" i "beskonačno" produljenje obustave poziva zbog zaprimanja velikog broja prijava koje se sporo rješavaju. Najveći uspjeh je bio preživjeti aktivno godinu i ne generirati financijske gubitke, a najveći problem(i) nedostatak natječaja i predugo čekanje odluka nadležnih državnih tijela o financiranju projekata te manjak ljudskih resursa. Nadalje, unatoč europskom priznanju za društvenu inovaciju Udruga VISOKI JABLANI nije bila prihvatljiv prijavitelj na natječaju za razvoj društvenog poduzetništva "Jačanje poslovanja društvenih poduzetnika – faza I.", s kojim se kasnilo više od 2 godine, a kroz koji smo planirali follow up projekta „RePlast 3D“.

Pripremljen je novi follow up projekt "Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Biskupija" (kasnije preimenovan u **Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas** s obzirom na promjenu lokacije provedbe), u vrijednosti 1.997.844,59 kn, za koji su 2019. osigurana sredstva kroz natječaj "Prostori sudjelovanja - razvoj programa revitalizacije prostora u javnom vlasništvu kroz partnerstvo OCD-a i lokalne zajednice". S obzirom da, radi gore navedenih poteškoća s natječajima, nismo uspjeli razviti gospodarske aktivnosti u željenom kapacitetu, vlastita sredstva i dalje su činila veliki udio u financiranju udruge dok se istovremeno nastavljao rad na razvoju gospodarskih djelatnosti i samoodrživosti udruge. 2019.-2020. Rezultat svega ranije navedenog je bio podugovaranje pružanja usluge teorijske i praktične edukacije učenika srednjih škola u Istri iz oporabe plastičnog otpada u partnerstvu s Udrugom ZONA iz Poreča, koja je u periodu 07/2019. - 09/2020. provodila edukativni projekt EKO LAB financiran bespovratnim sredstvima Ureda za udruge u okviru Hrvatsko - švicarskog programa suradnje "Osnaživanje doprinosa organizacija civilnog društva obrazovanju za održivi razvoj za unaprjeđenje ekonomske i socijalne kohezije",. Ugovor je realiziran krajem 2019. i početkom 2020.

- 2020. – 2023. godine, Udruga provodi EU projekt **Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas**. S ciljem demografske i gospodarske revitalizacije općine, kroz javno-privatno partnerstvo i

međusektorsku suradnju 8 udruga i JLS, partneri su pokrenuli ovaj društveni centar kao glavni instrument za unaprjeđenje kvalitete života stanovništva. Projekt je odobren za sufinanciranje iz ESF-a 2020. godine, u iznosu 260.880,99. EUR. Provedba je započela 5.11.2020. i trajala je do 4.5.2023. godine. Radi se o inovativnom europskom projektu koji djeluje kao svojevrsni akcelerator lokalnog i regionalnog društvenog, gospodarskog i kulturnog razvoja te profesionalnog i osobnog razvoja lokalnog stanovništva. Udruga VISOKI JABLANI projekt provodi u partnerstvu s: Općinom Lovas, Kulturno-umjetničkim društvom „Ivan Goran Kovačić“, Športsko ribolovnom udrugom Lovas, Udrugom vinogradara i vinara „Srijem“ iz Lovasa, Klasterom proizvođača voća i voćnih proizvoda Klasterom proizvođača orašastih plodova Vukovarsko - srijemske županije Udrugom INFORMO – udruga za poticanje zapošljavanja, stručnog usavršavanja i obrazovanja i Udrugom ISTARSKO – Ekomuzej iz Vodnjana. Centar je započeo s radom početkom studenog 2021. i provodi brojne programe osposobljavanja, jačanja građanskih kompetencija, digitalnih kompetencija i 3D printa, revitalizacije kulturne baštine i starih zanata, očuvanja okoliša i održivog gospodarenja resursima, marketinga i promocije lokalnih proizvođača te različite kulturne sadržaje, predstave, koncerte, revije i sl. Veliki dio sadržaja usmjeren je na djecu i mlade s ciljem „direktnog ulaganja u budućnost“. U različite edukativne radionice uključilo se preko 200 korisnika iz cijele Vukovarsko-srijemske županije, svih dobnih skupina. Mališani OŠ Lovas redovno pohađaju razne kreativne i znanstvene radionice; brojni OPG-ovci, članovi Agroklastera Vukovarsko-srijemske županije, sudjeluju u edukacijama za rezidbu, ekološki uzgoj, stvaranja Slow Food zajednice, marketinga i promocije lokalnih proizvođača; lokalne žene, vrijedne čuvarice kulturne baštine, aktivne su u programima oživljavanja starih zanata, zlatoveza i šlinge; a brojni drugi mještani sudjeluju u javnim raspravama, kulturnim manifestacijama, radnim akcijama čišćenja okoliša i sl. U Centru je zaposleno 5 lokalnih koordinatora kojima pomaže 20-tak lokalnih volontera te su angažirani brojni domaći i međunarodni stručnjaci na provedbi više od 16 programa za unaprjeđenje kvalitete lokalnog života. Aktivnosti za građane se u Centru organiziraju svakodnevno, i po nekoliko radionica dnevno. Svi programi su besplatni i korisnici su do sada pokazali izuzetno zadovoljstvo i interes. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda putem Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali“ 2014. – 2020., u okviru instrumenta „Prostori sudjelovanja – razvoj programa revitalizacije prostora u javnom vlasništvu kroz partnerstvo OCD-a i lokalne zajednice“ te također Ured Vlade Republike Hrvatske za udruge. Općina Lovas je ustupila 3 općinska prostora na korištenje i upravljanje partnerskim udrugama: zgradu Centra kompetencija, dio prostora Vatrogasnog Doma i dio prostora Doma kulture. Kao jedinstvena inovacija i nastavak projekta „RePlast 3D“, u Centru je uspostavljen i mali pokazni ECO Lab za reciklažu plastičnog otpada i proizvodnju filamenta za 3D printere, u koji mještani mogu donijeti otpadnu plastiku i dobiti potpuno novi isprintani proizvod. Na ovaj način, Centar podiže svijest lokalne zajednice, a posebice mladih ljudi i djece, o značaju očuvanja prirode, kružne ekonomije i reciklaže. Centar teži poduprijeti i razvoj društvenog poduzetništva i otvoriti nove mogućnosti za zapošljavanje teže zapošljivih skupina.

S ciljem pokretanja malog društvenog poduzeća za oživljavanje starih zanata, partneri su investirali oko 150.000 kuna u uređenje šivaone u kojoj provode radionice izrade zlatoveza te krojenja, šivanja i šlinganja. Dvadesetak lovaskih žena marljivo uči vještine izrade modernih odjevnih predmeta s tradicijskim vezovima i elementima narodnih nošnji. Svi programi temeljeni su primarno na lokalnim resursima i lokalnim potencijalima. Tijekom 10 mjeseci, stručnjaci Centra (etnolozi, muzeolozi, arheolozi i dr.) provest će i istraživanje potreba i turističkih potencijala općine te analizirati stavove lokalnih dionika s ciljem izrade kulturno-povijesne analize prostora. Kroz mapiranje kulturnih i prirodnih turističkih atrakcija, ocjene stanja i smještajnih kapaciteta, katalogiziranje i izradu prostorne baze podataka i sl., izradit će sveobuhvatan Interpretacijski plan općine s listom projekata za razvoj kulturnog turizma. Pokrenut je FDF – Festival dokumentarnog filma, organizirane izložbe akvarela i putopisnih fotografija iz cijelog svijeta, dva koncerta, Ribarska noć, Disco večer za one malo mlađe i sve koji se tako osjećaju te još brojna događanja za stanovnike i posjetitelje Lovasa. Provedba

projekta i planirana je kao početak dugoročnog procesa usmjeravanja lokalne zajednice u pravcu održivosti. Ovaj projekt, a posebice ostvareno javno-civilno partnerstvo različitih dionika iz različitih sektora, otvara nove mogućnosti financiranja razvojnih projekata te povećanje stope sufinanciranja od strane Europske unije, kako na lokalnoj tako i na državnoj razini.

- U 2021./2022. godini je, u partnerstvu s Udrugom za savjetovanje, edukaciju i pomoć roditeljima djece s posebnim potrebama "Poseban prijatelj" Dubrovnik, na natječaj MZO za dodjelu bespovratnih sredstava projektima udruga u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja djece i mladih u školskoj godini 2021./2022. kandidiran projekt „**Za učenje spremni**“ koji se provodio tijekom 2022. godine. Trenutno je oko 544 djece s teškoćama u razvoju od 0 do 19 godina u gradu Dubrovniku. U OŠ kojima je Grad osnivač ima ukupno 169 učenika s poteškoćama. Djeca se relativno kasno integriraju u redovan obrazovni sustav. Upisi u prvi razred se odgađaju jer se kod djece predškolske dobi uočavaju ograničenja u usvajanju nastavnog gradiva i teškoće socijalizacije kao posljedice nepovoljnih bio-psiho-socijalnih utjecaja: neurološkog statusa, kognitivnih i perceptivnih sposobnosti kao i nepovoljnih utjecaja iz uže socijalne sredine. Iako se pojam "školska zrelost" poistovjećuje s intelektualnim sposobnostima djeteta, kod. tzv. "nezrele djece" razlog za probleme u usvajanju školskog gradiva nisu teškoće intelektualnog funkcioniranja već se npr. može raditi o neurološkim oštećenjima i problemima na području perceptivno-motoričkog funkcioniranja i ona su uslijed toga nedovoljno samostalna, plašljiva, inhibirana. Provođenjem strukturiranog programa poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s najmanje 50 djece od 5 do 8 godina već u vrtićima, želimo podići spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav i smanjiti broj odgoda upisa u prvi razred OŠ na području Grada.

Provođenjem strukturiranog programa poticanja perceptivno-motoričkih sposobnosti i nivoa socijalne adaptacije s djecom podižemo spremnost djece s teškoćama u razvoju za učenje i integraciju u redovni obrazovni sustav i smanjujemo broj odgoda upisa u prvi razred OŠ na području Dubrovnika. Projektom se smanjuje mogućnost negativnih ishoda, utječe pozitivno na razvoj ličnosti, kognitivnih i socijalnih vještina, kvalitetu djetetovih odnosa s okolinom, privrženost roditeljima i podržavajuće odnose prema drugim odraslima. Zajednica je unaprijeđena kvalitetnim ranim odgojem i brigom, kvalitetnijim školovanjem djece s teškoćama i sveobuhvatnom podrškom obitelji.

REZULTATI POSTIGNUTI U ZADNJE TRI GODINE 2022.-2024. godina:

- 2023. Udruga je provodila projekt pod nazivom **Kako siješ tako ćeš žeti** kojeg je za razdoblje od jedne godine financijski podržao Središnji državni ureda za demografiju i mlade u okviru Prioritetnog područja P4 Mladi u ruralnim sredinama u iznosu od 11.945,05 €. Projekt je proveden u partnerstvu s Udrugom Mladi protiv gladi iz Vinkovaca, Udrugom ALTERNATIVA iz Pule te Općinom Lovas. Projekt doprinosi unaprijeđenju kvalitete života, kompetencija i mogućnosti mladih u ruralnim područjima Vukovarsko-srijemske županije, s ciljem njihova zadržavanja u lokalnoj sredini. Specifični ciljevi su bili: 1. Podići razinu svijesti i znanja 20 mladih korisnika o turističkim i gospodarskim potencijalima kulturne, povijesne i prirodne baštine sela u njihovoj županiji te o značaju održivog razvoja ruralnih lokalnih zajednica u skladu s njihovim prirodnim ambijentom; 2. Unaprijediti vještine 20 mladih korisnika projekta za zapošljavanje i samozapošljavanje, razvoj poduzetničkih ideja te dostizanje punog osobnog i profesionalnog potencija u njihovim lokalnim zajednicama; 3. Ojačati kapacitete 20 mladih korisnika projekta za široku promociju atraktivnosti i resursa ruralnih područja Vukovarsko-srijemske županije među svojim vršnjacima i drugim relevantnim dionicima te za lobiranje za njihovo očuvanje.

- 2023.-2025. U okviru prekograničnog programa Interreg VI-A Italija –Hrvatska udruga je kao partner bila uključena u provedbu projekta pod nazivom **"Brand New Adriatic, European management skills for newcomers (BNA)"**. U projekt je uključeno 4 partnera, dva iz RH - EU Centar Adriatic i Udruga Visoki jablani, dva iz Italije - TREND consulting and training i općina Spoltore. Ukupni proračun projekta je 248,236.00 eura, od čega 80% iz ERDF-a. za Visoke jablane je predviđeno 44,956 eura iz EU fondova i 7.867,44 eura Ureda za udruge. Trajanje projekta je 18 mjeseci te se njegov završetak očekuje u proljeće 2025. Cilj projekta je bio prevladati velike poteškoće pri kreiranju europskih projekata za male javne ustanove i organizacije u ruralnim regijama Molise, Abruzzo i Istre. Nedostatak mreže, limitirani ljudski resursi i nekvalificirano osoblje, razlog su propuštanja prilika. Jedan od zajedničkih izazova je otvaranje prilika za suradnju lokalnih vlasti i malih organizacija. Upravljanje na više razina predstavlja ključnu strategiju za provedbu Teritorijalne agende 2030. i Kohezijske politike za programsko razdoblje 2021. – 2027.; a kada se radi o "teritorijalnoj upravi", rizik od fragmentacije postaje veći. Utvrđena su četiri glavna nedostatka u partnerskom teritorijalnom upravljanju za poboljšanje sudjelovanja u Europskim projektima: 1. Informacijski jaz 2. Nedostatak kapaciteta (sposobnost djelovanja) odnosno nedovoljan znanstveni, tehnički i infrastrukturni kapacitet lokalnih aktera 3. administrativni jaz 4. jaz odgovornosti.

Opći cilj BNA projekta je organizacija tečajeva obuke u partnerskim zemljama s ciljem razvijanja vještina među teritorijalnom javnom upravom na način da se osposobe za pripremu europskih projekata (pisanje, upravljanje, širenje, izvješćivanje) i povezivanje općina i mikro poduzeća preko granica i stvaranje prekograničnog klastera. Glavni rezultat je potpuno novi jadranski prekogranični klaster u kojem organizacije i javna uprava imaju priliku realizirati projekte s ciljem podizanja kvalitete života u manjim mjestima. S organizacijom suradnje među granicama manji gradovi i općine mogu poboljšati svoje društveno kulturne i ekonomske ponude. Očekujemo da prekogranični klaster pruži institucionalnu podršku, obuku i umrežavanje, stjecanje snage za različite vještine među partnerima i radom na daljinu rješava poteškoće projektnog poziva. Održan je čitav niz online edukacija, javnih događaja i motiviranja manjih naselja za uključivanje u ovaj klaster.

- 2022.-2025. Projekt **„Baš smo cool tako jednaki, a tako različiti!“**, sufinanciran je sredstvima Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u iznosu od 10.794,51 € u školskoj godini 2022/2023. i iznosu od 10.794,51 € u školskoj godini 2022/2023. i u iznosu od 16.915,54 € u školskoj godini 2024/2025. te Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u iznosu 75.000 € kroz 3 godine (od 2023. do 2025.), sredstvima Grada Rovinja u iznosu 663,61 € i Općine Lovas u iznosu 663,61 €. Provodimo ga u partnerstvu s Udrugom „Poseban prijatelj“ iz Dubrovnika, Centrom UP2DATE iz Zagreba, Udrugom ALTERNATIVA iz Pule, OŠ Monte Zaro Pula, OŠ J. Dobrile Rovinj, TOŠ-SEI "Bernardo Benussi" Rovinj-Rovigno, OŠ Cavtat, OŠ Montovjerna Dubrovnik, OŠ Lovas, Gradom Rovinjem i Općinom Lovas. U školskoj godini 2024./2025. zahvaljujući sredstvima MZOM uključili smo u projekt još tri škole OŠ Zamet i OŠ Kantrida iz Rijeke te OŠ Malinska Dubašnica s Krka. Projekt doprinosu rješanju 2 međuovisna problema: 1. neadekvatna integracija djece s teškoćama u razvoju (DTR) u obrazovni sustav; 2. intenziviranje vršnjačkog nasilja među djecom. Svrha je doprinijeti zaštiti mentalnog zdravlja djece i širenju kulture tolerancije, razumijevanja i prihvaćanja različitosti, kao preduvjeta za suzbijanje vršnjačkog nasilja i integraciju DTR. Specifični ciljevi su: 1. kroz neformalnu edukaciju podići razinu svijesti djece (pred)pubertetske dobi te njihovih učitelja o izazovima DTR i OSI; njihovim pravima i sposobnostima; te o prednostima koje različitost unosi u naše živote i društvo u cjelini. 2. ojačati mrežu potpore djeci, roditeljima i školama u borbi s diskriminacijom, netolerancijom i vršnjačkim nasiljem. Kroz dvosatne interaktivne radionice u školama educiramo nastavnike i učenike o značaju razumijevanja i prihvaćanja različitosti, o vrijednosti različitosti, tolerancije, prijateljstva i suradnje; 3. osvještavanje roditelja o poteškoćama odrastanja, različitosti, stilovima odgoja itd. 4. Poticanje motivacije za unaprjeđenje

javnih politika za potporu djeci na lokalnim razinama; 5. Široka promocija i javna rasprava o prevenciji i suzbijanju diskriminacije.

- 2023.-2025. Projekt „**Sustavna potpora u lokalnoj zajednici za kvalitetan put ka punoj integraciji**“, sufinanciran sredstvima MRMSOSP u iznosu 75.000 EUR kroz 3 godine (od 2023. do 2025.), također sredstvima MZO u iznosu 13.294,00 EUR u 2024. godini. Provedba je započela 1.6.2023. godine i traje do 31.5.2025. godine.

Cilj projekta je bio povećanje učinkovitosti sustavnih socijalnih usluga rane intervencije i integracije djece s teškoćama u razvoju (DTR) dostupnih u lokalnoj zajednici, radi prevencije institucionalizacije djece u kasnijoj dobi, te jačanje kapaciteta obitelji DTR za uspostavljanje ravnoteže poslovnog i obiteljskog života. 40 nastavnika i djelatnika stručnih službi 10 vrtića i 2 OŠ sudjelovalo u edukacijama iz bihevioralne analize i rada s DTR po CABAS metodi, integracije DTR i prevencije zlostavljanja, provedeno je ukupno 2 edukativne radionice i predavanja za djelatnike vrtića i škola, ljudske i tehničke kapacitete unaprijedilo je 12 pružatelja socijalnih usluga u 2 županije: 10 vrtića (pod jednom upravom), 2 OŠ (od kojih škola u Lovasu pod svojom upravom ima i predškolsku/vrtićku skupinu), izrađen je Web portal FuTure for TUR za pravno i stručno savjetovanje te razmjenu iskustava roditelja, informacije o projektu poslane na 500 mail adresa u RH, svim relevantnim dionicima - od predstavnika vlasti na svim razinama do OCD-a, medija i dr., napravljeno je 10 medijskih objava i gostovanja u TV i radio emisijama, 2 volontera uključeno u aktivnosti projekta.

- 2024.-2027. **Erasmus akreditacija za odgoj i opće obrazovanje**. Program sufinancira Agencija za mobilnost i programe EU kroz program Erasmus+, KA1: Mobilnost učenika i osoblja u odgoju i općem obrazovanju. Budžet za prvu godinu provedbe, na temelju broja korisnika, iznosi 55.000 EUR. Provedba prve godine programa započinje 1.6.2024. i trajat će do 31.5.2025. godine. Sredstva su osigurana za cijelo vrijeme provedbe. Cilj ovog projekta je dugoročno ojačati sustav odgoja i obrazovanja, kapacitirati ga za rad s djecom s teškoćama u razvoju (DTR) po najsuvremenijim metodama, dati potrebno znanje odgojno-obrazovnim stručnjacima kako bi mogli pružati sustavnu potporu svim našim krajnjim korisnicima i osigurati kvalitetnu integraciju DTR u redovan obrazovni sustav s ciljem postizanja svojih punih potencijala u životu. Organizirana je mobilnost osoblja partnerskih vrtića i škola u host organizaciju Scuola della Stelle u Italiji. Postignuti rezultati: Praćenje rada (Job-shadowing) - za 5 korisnika, aktivnosti Poučavanja ili osposobljavanja - za 5 korisnika, organiziran je pripremni sastanak - 3 osobe, te Tečajevi i osposobljavanje - za 10 korisnika, plus organizacija posjeta stručnjaka vrtićima i školama u Dubrovniku - 3 stručnjaka iz Italije, ukupno 20 dana supervizije, 10 dana po stručnjakinji.

Planirano je da svaki korisnik provede ukupno 10 dana mobilnosti u inozemstvu: 5 dana tečaja i osposobljavanja (5 dana u Rubieri, Italija); 5 dana aktivnosti poučavanja ili osposobljavanja u organizaciji primateljici u Rubieri, Italija i 5 dana praćenje rada u Rubieri, Italija. U projektu će sudjelovati jedna korisnica s manje mogućnosti, osoba s invaliditetom, kojoj će biti osigurana adekvatna asistencija tijekom svih aktivnosti.

Projekti pripremljeni/predani/čekaju na odluku nadležnih provedbenih tijela:

- Odmor od skrbi
- Rani screening

Projekti koji nisu bili financirani:

- 2022. Erasmus+ KA210-SCH - Small-scale partnerships in school education
- 2022. [Creative Europe Programme \(CREA\)](#)

- 2023/2024. Grad Rijeka - Javni natječaj za financiranje projekta/programa iz područja zdravstva, socijalne zaštite i unapređenja kvalitete života u 2024. godini
- 2024. Primorsko-goranska županija – Javni natječaj za financiranje projekta/programa iz područja zdravstva u 2024. godini

Analizom svega odrađenog može se zaključiti:

Projekti Udruge u najvećem su dijelu financirani iz sredstava EU iz Europskog socijalnog fonda kroz program Razvoj ljudskih potencijala i tijela državne uprave, sufinanciranjem projekata sredstvima iz Državnog proračuna.

Udruga djeluje na teritoriju cijele Republike Hrvatske i raspolaže kvalitetnim ljudskim kapacitetima (28 članova: politologa, sociologa, managera i dr.(uključujući OSI), 4 zaposlenih i oko 300 potencijalnih korisnika (nezaposlenih, mladih i sl.). Do sada je ostvarila partnerstvo i surađivala s preko 30 OCD-a, JLS-a, javnih i obrazovnih ustanova, privatnih tvrtki i poduzetnika, strukovnih udruga i dr. dionika. Udruga ima dobru vidljivost i prepoznatljivost u javnom prostoru zahvaljujući dugogodišnjoj suradnji s brojnim medijima, nekoliko razvijenih Web platformi, Web stranicama svakog projekta i značajnom broju pratitelja na društvenim mrežama.

Udruga ostvaruje međusektorsku suradnju kroz partnerstva i suradnje na projektima, razmjenu znanja, informacija i dobrih praksi, sudjelovanja u radnim skupinama članova i članica Skupštine, zajedničkih sudjelovanja na okruglim stolovima i u javnim raspravama, zajedničkim zagovaračkim aktivnostima i drugim suradničkim aktivnostima. Partnerstva i suradnje ostvareni su sa sljedećim organizacijama i institucijama:

1. Ministarstvom znanosti i obrazovanja,
2. Ministarstvom rada, mirovinskoga sustava, socijalne politike i mladih,
3. Zavodom za socijalnu skrb - Dubrovnik,
4. Pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom – POSI
5. Zavodom za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI
6. Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu,
7. Centrom EDUS - edukacija za sve, iz Sarajeva,
8. IN Portal - Web portalom za osobe s invaliditetom,
9. Gradom Dubrovnikom,
10. Gradom Rovinjem,
11. Grad Novigrad-Cittanova
12. Grad Pazin
13. Općinom Tar-Vabriga
14. Gradom Pulom,
15. Gradom Krkom
16. Općinom Omišalj,
17. Općinom Malinska – Dubašnica,
18. Općinom Dobrinj,
19. Općinom Vrbnik,
20. Općinom Punat,
21. Općinom Baška,
22. Općinom Lovas,
23. Općinom Spoltore, Italija
24. Općina Sveti Petar u Šumi
25. Općina Motovun

26. Općina Vrsar-Orsera
27. Općina Kršan
28. OŠ Montovjerna, Dubrovnik
29. OŠ M. Držića, Dubrovnik
30. OŠ Cavtat
31. OŠ J. Dobrile iz Rovinja
32. OŠ Lovas
33. OŠ Monte Zaro Pula,
34. TOŠ SEI „Bernardo Benussi“ Rovinj,
35. OŠ Vladimira Nazora Rovinj
36. Dječji vrtići Dubrovnik
37. Dječji vrtić Pčelica-Dubrovnik
38. TDV "NARIDOLA" ROVINJ-ROVIGNO
39. OŠ Kantrida
40. OŠ Zamet
41. OŠ Malinska-Dubašnica
42. Ekonomskom srednjom školom Vinkovci
43. Gimnazijom Vukovar
44. Scuola della Stelle, Italija
45. Udruga „Poseban prijatelj“, Dubrovnik
46. Centar UP2DATE Zagreb,
47. Udruga ALTERNATIVA Pula
48. EU Centar Adriatic, Poreč,
49. Centar EDUS, Sarajevo,
50. TREND consulenza e formazione, Italija
51. Eupolis grupa / Udruga CEDRA Split
52. Interpretacijski centar DUBoak, Malinska
53. Ustanova-Istituzione "Kuća o batani-Casa della batana"
54. Ars Cum Cura j.d.o.o.

ANALIZE

SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
• djelovanje udruge prepoznato od ključnih dionika, • raspoloživ kvalitetan i adekvatan radni prostor • adekvatna tehnička opremljenost ureda, • zaposlene 3 osobe, 1 studentski ugovor, • stručnost, znanje i iskustvo djelatnika i volontera, • raznolikost vještina unutar radnog tima, • dobra informatička pismenost, • dobro znanje engleskog jezika, • odlični odnosi među zaposlenima, • spremnost na timski rad, • politička neovisnost • uredno financijsko poslovanje, • iskustvo u provođenju edukacija, • fleksibilna organizacija, • iskustvo članova na području civilnog sektora, • motiviranost za kontinuirano educiranje i prenošenje znanja, • iskustvo u pisanju, provedbi i administraciji nacionalnih i EU projekata, • kreativnost i inovativnost rada udruge, • prepoznatljivost udruge kao kvalitetnog partnera, • široka mreža suradnika, partnerskih organizacija, stručnjaka i institucija, • partnerstva u drugim članicama EU, • dobra suradnja s poslovnim sektorom, • dobra komunikacija s medijima, • djelovanje na razini cijele RH.	• financijska nestabilnost, • financiranje isključivo na projektnoj osnovi, nepostojanje dugoročnog financiranja, • jednoličan izvor financiranja (uglavnom ESF) • zaposlenost djelatnika isključivo na projektnoj osnovi, • nedostatna sredstva za širenje i razvoj gospodarskih djelatnosti, • nedostatak vlastitih sredstava za sufinanciranje projekata, • zastarjele i neatraktivne promotivne Web stranice, • slaba zainteresiranost medija za društveno relevantne teme, dominantna popraćenost udruge u lokalnim medijima.
PRILIKE	PRIJETNJE
• daljnji razvoj Biblioteke VISOKI JABLANI za gospodarsku djelatnost i sufinanciranje projekata, • pružanje usluga edukacija kao gospodarske djelatnosti, • daljnji razvoj i diversifikacija gospodarskih djelatnosti kroz Centar za održivi razvoj i oživljavanje starih zanata, • politika zapošljavanja marginaliziranih skupina,	• globalna ekonomska kriza, • manjak natječaja za financiranje projekata, posebice EU natječaja, • trend donatorskih potpora nedemokratskim i diskriminatornim politikama koje krše ljudska prava i nisu u skladu s politikama Udruge, • nepotizam i klijentelizam pri ocjenjivanju projekata, • nepovoljno političko okruženje za razvoj civilnog društva,

• jači kapaciteti za apliciranje na nove natječaje osim ESF-a (Kreativna Europa, Erasmus +, CERV...) • nova partnerstva s JLS-ima, OCD-ima, institucijama; • nova partnerstva u drugim članicama EU • unaprjeđenje i modernizacija promotivnih Web stranica Udruge, • mogućnost angažmana profesionalne promotivne agencije.	• degradacija politike razvoja civilnog društva.
--	--

PEST ANALIZA

POLITIČKA	EKONOMSKA
• RH je potpisnica UN konvencije o pravima OSI, • RH je članica EU • U implementaciji je 3. Strategija izjednačavanja mogućnosti za OSI, • postoji Savjet za OSI Vlade RH • postoji Ured Pravobraniteljice za OSI • na snazi Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju OSI, • djeluje Zavod za vještačenje, prof. rehabilitaciju i zapošljavanje OSI, • postoje poticaji za zapošljavanje OSI, • postoje pozitivne mjere zapošljavanja i za OSI i za nezaposlene žene, i za druge teže zapošljive skupine koje provodi HZZ, • na snazi je Strategija razvoja društvenog poduzetništva u HR • Hrvatska nije dosljedna u provedbi UN konvencije, • Prava OSI poštuju se de jure, ali ne i de facto, • Politika zapošljavanja OSI je nekonzistentna i nekvalitetna, • Poslodavcima se uvjetuju nova vještačenja za zapošljavanje OSI, • Ne postoji politička volja za stvarnu integraciju OSI u sve društvene tokove, • RH ima Deklaraciju o zaštiti okoliša Republike Hrvatske. • RH je podržala Agendu 21 i Plan djelovanja,	• Svijetu prijeti globalna ekonomska kriza, • Istovremena inflacija i recesija, • Postoji pojačana potreba i svijest o razvoju društvenog poduzetništva na nacionalnoj razini, • poticanje razvoja projekata u područjima s nižim indexom razvijenosti, • vrlo slaba podrška poslovnog sektora, • državna podrška razvoju socijalnog poduzetništva, poduzetništvu uopće i civilnom društvu je nedostatna • veliko iseljavanje i nedostatak radne snage • slaba podrška u području samozapošljavanja, • nedovoljan broj suradnika u društvenom poduzetništvu, • mjere aktivne politike zapošljavanja ne daju željene rezultate, • mjere u okviru javnih politika ne jačaju civilno društvo i nedovoljno su osjetljive za potrebe građana

• RH je preuzela obveze koje proizlaze iz Milenijske deklaracije i Milenijskih ciljeva razvoja • u provedbi je Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije i Strateški plan MZO RH za razdoblje 2020 – 2022.; • postoji Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske; • na snazi je Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske; • MRREF ima Program održivog razvoja lokalne zajednice 2022.	
SOCIOLOŠKA	TEHNOLOŠKA
• velika razina netolerancije i diskriminacije OSI, i općenito u društvu, • velika razina netolerancije prema djeci s TUR • vrlo slaba obrazovna struktura OSI, • vrlo slaba integracija djece s TUR u redovan obrazovni sustav, • vrlo slabo razumijevanje sposobnosti i kapaciteta OSI, • upitno djelovanje i poslovanje organizacija i udruga koje se bave OSI, posebice krovnih organizacija, • neaktivnost samih OSI, • slaba motivacija građana, a posebice OSI za cjeloživotnim obrazovanjem, • nedostatak financija za cjeloživotno obrazovanje, • nedovoljno prepoznavanje udruga kao pokretača promjena u društvu • iseljavanje mladog stanovništva, starenje stanovništva (loša demografska slika) • loša percepcija udruga u javnosti • neinformiranost OSI i građana uopće o njihovim mogućnostima i pravima • financijska ovisnost OSI i žena o roditeljima i bračnim partnerima, • niska razina informiranosti OSI i žena o mogućnostima i prilikama koje im se nude kroz aktivne mjere zapošljavanja, • ciljne skupine - pasivni dionici društva.	• niska razina informatičke pismenosti kod OSI • nove tehnologije donose nove mogućnosti za OSI, • razvoj novih tehnologija otvara prostor za razvoj novih medija koji imaju potencijale za podizanje razine informiranosti i educiranosti OSI, te ostalih dionika u društvu • slaba informatička pismenost građana općenito, uključujući žena, osobito starijih • posebno slaba informatička pismenost u ruralnim predjelima i predjelima manjeg indexa razvijenosti • zastarjela tehnička opremljenost javnih objekata • nedostupnost novih tehnologija korisnicima, • nedovoljno ulaganje u nove tehnologije • neprilagođenost i nepristupačnost objekata za OSI, • neprilagođenost javnog prijevoza, • izostanak univerzalnog dizajna.

PRIORITETNI PRAVCI DJELOVANJA U RAZDOBLJU 2025.-2027.

Sveukupnost djelovanja Udruge Visoki jablani u skladu je sa navodima iz Strategije održivog razvoja Republike Hrvatske (NN 30/2009). „Održivi razvitak je razvitak koji zadovoljava potrebe današnjice, a pritom ne ugrožava potrebe budućih generacija. Održivi razvitak ostvaruje ravnotežu između zahtjeva za unapređivanjem kakvoće života (ekonomska sastavnica), za ostvarivanjem socijalne dobrobiti i mira za sve (socijalna sastavnica) te zahtjeva za očuvanjem sastavnica okoliša kao prirodnog dobra o kojima ovise i sadašnja i buduće generacije. Poštivanje načela demokracije, ravnopravnosti spolova, socijalne pravde i solidarnosti, zakonitosti, poštivanje prava čovjeka te očuvanje prirodnih dobara, kulturne baštine i čovjekova okoliša pridonose očuvanju Zemlje za održavanje života u svojoj raznolikosti.“

1. Osnaživanje i socijalno uključivanje osjetljivih i marginaliziranih društvenih skupina i zagovaranje za jednake mogućnosti i ljudska prava.

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom UN-a predstavlja temelje za postupanje država potpisnica, a posebice kada je riječ o osviještenosti o potrebama osoba s invaliditetom, ali i obvezama države u vezi s time. Pri kreiranju politika od iznimno velike važnosti je uloga organizacija civilnog društva osoba s invaliditetom, jer su one prepoznate kao vrlo učinkoviti i vrijedni partneri te aktivni dionici u kreiranju politike. Unatoč značajnim pozitivnim iskoracima u zakonodavnoj regulativi, pred nama je još veliki broj aktivnosti vezanih uz bolju pristupačnost i dostupnost zdravstvenih, kulturnih, turističkih, prometnih i svih drugih područja života kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo da konzumiraju sva prava temeljena na Konvenciji.

2. Unapređenje sustava odgoja i obrazovanja kroz različite oblike učenja (formalne, neformalne i informalne) te omogućavanje pristupa obrazovanju i cjeloživotnom učenju svih dionika.

Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije je usmjerena k obrazovanju koje aktivno potiče cjelovit individualni razvoj svakog učenika, promiče društvenu jednakost i demokratske vrijednosti te snažno pridonosi društvenome i gospodarskome razvoju. Sustav obrazovanja trebao bi omogućiti svim učenicima stjecanje znanja, vještina i vrijednosti potrebnih za uspješan život u suvremenom društvu, tako što će ih osposobiti za cjeloživotno učenje i rad i omogućiti da se razvijaju kao kreativni, aktivni i samopouzdana pojedinci odgovorni za osobni i društveni razvoj. Sve osobe, napose marginalizirane i podzastupljene skupine, trebaju biti uključene u sustav obrazovanja utemeljenog na znanstvenim spoznajama. Svi djelatnici u sustavu odgoja i obrazovanja trebali bi imati znanja i kompetencije za rad s učenicima iz osjetljivih skupina te poznavati načela integracije djece s invaliditetom. Rad s roditeljima uključuje podizanje razine osviještenosti o različitim problemima s kojima se susreću u odgoju te o problemima unutar odgojno-obrazovnog procesa. Nadalje, cjeloživotno učenje važna je sastavnica razvoja lokalnih zajednica i aktera koji ju pokreću.

3. Briga za održivi razvoj lokalnih zajednica i djelovanje kroz društveno poduzetništvo

Udruga je u području društvenog poduzetništva usmjerena ka održivom lokalnom razvoju u skladu s lokalnom tradicijom i običajima, lokalnim okolišnim prirodnim kapacitetima, tradicionalnim gospodarskim djelatnostima i razvijenom društvenom i kulturnom životu za sve građane, a posebice marginalizirane društvene skupine. Namjera nam je i dalje tražiti prilike za društveno poduzetništvo kao poslovanje koje povezuje poduzetničku praksu poslovnog svijeta i vrijednosti društvene odgovornosti, zaštite okoliša i mjerenja socioekonomskog učinka. Mišljenja smo da se društvenim problemima može pristupiti na nov način, odnosno da provedbom određenih gospodarskih aktivnosti uz inovativno kombiniranje postojećih resursa, možemo graditi ne samo ekonomske nego i nove društvene vrijednosti uz stvaranje socijalne kohezije i socijalne pravde.

METODOLOGIJA I NAČIN RADA

Metodologija rada temelji se na rezultatima SWOT i PEST analiza te uključuje osnaživanja postojećih snaga i prevladavanje detektiranih slabosti te maksimalno korištenje svih prilika koje će se pružiti u narednom periodu s ciljem postizanja zacrtanih ciljeva.

Nekoliko **aktivnosti** potrebno je posebno istaknuti:

1. Umrežavanje i ostvarivanje suradnje sa srodnim organizacijama i institucijama

- nastaviti s ostvarivanjem suradnje i umrežavanja sa srodnim nevladinim organizacijama te javnim tijelima i institucijama, na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini,
- ojačati međunarodne suradnje i umrežavanje s međunarodnim organizacijama, osobito sa srodnim organizacijama i mrežama koje su aktivne na EU razini,
- nastaviti provoditi istraživanja i analize stvarnih potreba potencijalnih korisnika programa Udruge, članova partnerskih organizacija, vlastitih članova, i usmjeravanje projekata sukladno potrebama,
- daljnji razvoj partnerskih i suradničkih projekata sa svim relevantnim dionicima.

2. Praćenje zakonske regulative i aktivno sudjelovanje u kreiranju relevantnih politika

- aktivno pratiti i analizirati postojeći zakonski okvir; nacionalno, EU i međunarodno zakonodavstvo, u području obrazovanja, vaninstitucionalnog i cjeloživotnog učenja, temeljnih ljudskih prava, socijalne politike, politike zapošljavanja i u drugim sferama od interesa za korisnike i partnere,
- analizirati sve promjene, uključujući implementaciju postojećih i novih zakona i propisa, s ciljem analize unapređenja sustava potpore ciljanim skupinama,
- lobirati i zagovarati unapređenja, poboljšanja i zaštitu temeljnih ljudskih prava ciljanih skupina, te djelovati kroz projekte,
- zagovarati jače sudjelovanje ciljnih skupina u donošenju odluka i kreiranju javnih politika.

3. Razvoj programa i projekata i realizacija programa/projekata

- uspješno realizirati postojeće; započete i/ili razvijene projekte i projektne ideje,
- osigurati kontinuirano financiranje projekta „Baš smo cool tako jednaki, a tako različiti“,
- osigurati daljnje financiranje „Centra za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas“,
- diversificirati prijavljivanje projekata na različite natječaje: ESF, Kreativna Europa, Erasmus +, LIFE, CERV, natječaji jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave,
- daljnji razvoj partnerstava sa srodnim udrugama, institucijama, privatnim sektorom i tijelima javne vlasti za provedbu projekata,

- postići kontinuitet razvoja novih i kvalitetnih projekata edukacije, osnaživanja, socijalne integracije i reintegracije, te osposobljavanja za samostalan život i rad socijalno osjetljivih društvenih skupina definiranih Statutom,
- proširiti razvoj novih projekata na nove ciljeve i djelatnosti Udruge na očuvanje i revitalizaciju kulturne i prirodne baštine te promicanje nezavisne kulture i umjetnosti,
- postići kontinuitet u uspješnom financiranju i provedbi projekata i programa Udruge.

4. Jačanje institucionalnih kapaciteta udruge

- osigurati stabilnost financiranja 3 zaposlene osoba u Udruzi,
- zaposliti još najmanje 2 osobe putem projekata,
- ojačati kapacitete projektnih timova za razvoj i provedbu projekata; ulagati u dodatnu edukaciju i usavršavanje kadra, stalno zaposlenih, suradnika i volontera,
- ojačati razmjenu iskustava i resursa s drugim nacionalnim i međunarodnim srodnim organizacijama i institucijama,
- projekte provoditi u partnerstvu s udrugama, tijelima državne, regionalne i lokalne uprave, javnim institucijama i gospodarskim sektorom, ovisno o potrebama projekata i programa,
- produžiti ugovore za postojeći prostor Centra u Lovasu i za operativno funkcioniranje Udruge, osigurati sredstva za hladni pogon, provedbu aktivnosti, edukacija i dr.
- redovno informirati članove Skupštine o relevantnim analizama problema u području djelovanja Udruge, razvijenim programima i projektima te planovima za razvoj Udruge,
- unaprijediti standarde kvalitete rada Udruge i digitalnu komunikaciju.

5. Osiguravanje financijske samoodrživosti Udruge

- ojačati gospodarske djelatnosti Udruge u svrhe osiguravanja vlastitih sredstava za sufinanciranje projekata,
- diversificirati gospodarske djelatnosti, proširiti na krojenje, šivanje i proizvodnju modernih predmeta s elementima tradicije,
- stvoriti uvjete za start up „šivaone“ nakon završetka projekta Centar za održivi razvoj lokalne zajednice općine Lovas i razvoj društvenog poduzetništva.

6. Promocija rada udruge

- unaprijediti i modernizirati promotivne Web stranice Udruge.
- nastaviti promociju Udruge na društvenim mrežama (Facebook), te u drugim dostupnim medijima (novine, radio, TV, portali...);
- nastaviti umrežavanje i direktno informiranje svih relevantnih dionika o radu Udruge.

PRAĆENJE PROVEDBE STRATEŠKOG PLANA

Provedba Strateškog plana pratit će se godišnjom analizom ostvarenja operativnih godišnjih planova i ostvarivanja unaprjeđenja ključnih organizacijskih komponenti. Godišnji izvještaj o realiziranim aktivnostima i postignutim rezultatima bit će prezentiran na Godišnjoj skupštini Udruge i usvojen od strane Skupštine, te dostupan zainteresiranoj javnosti. Tijek provedbe planova pratiti će Predsjedništvo Udruge na redovnim sjednicama tijekom godine. Proces praćenja odvijat će se kvartalno na sastancima Predsjedništva te će obuhvatiti programski i organizacijski aspekt. Pratit će se napredak na upravljačkoj razini, napredak na operativnoj razini, detektirat će se slabosti i predlagati mjere za poboljšanje.

FINANCIJSKA STRATEGIJA

U prethodnom razdoblju djelovanja projekti i programi Udruge financirani su predominantno putem natječaja za dodjelu nepovratnih sredstava i to iz sljedećih izvora:

- EU iz Europskog socijalnog fonda, putem programa Razvoj ljudskih potencijala,
- EU kroz program Interreg Italija – Hrvatska,
- EU putem Agencije za mobilnost i programe EU, kroz Erasmus+ program,
- Ured Vlade RH za udruge;
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva;
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih;
- Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike,
- Središnji državni ured za demografiju i mlade,
- Istarska županija;
- Grad Dubrovnik;
- Grad Pula,
- Grad Rovinj,
- Općina Lovas,
- UNIQA osiguranje.

Iako je financiranje projekata od strane Europske unije prepoznato kao najvažniji izvor financiranja rada i u idućem razdoblju, u 2024. su nam se kao značajniji donatori pokazali i tijela državne uprave, sufinanciranjem projekata sredstvima iz Državnog proračuna, te se osim raspoloživih EU natječaja u narednom trogodišnjem razdoblju svakako planira i prijavljivanje projekata na relevantne natječeje tijela državne uprave.

U narednom trogodišnjem periodu, i dalje je jedna od osnovnih strateških odrednica Udruge raditi na osiguravanju samofinanciranja kroz pokretanje i diversifikaciju gospodarskih djelatnosti.

Udruga je od 1. srpnja 2024. godine korisnica trogodišnje Institucionalne potpore stabilizaciji i razvoju udruge od Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva od 2024/25. do 2026/27. Zahvaljujući tome i brojnim drugim projektima koje provodi, sredstva za stabilnu financijsku konstrukciju za rad udruge i provedbu ove strategije osigurana su u najvećem dijelu.

Za udugu

Predsjednica Mihaela Jović Karešin